

drank), hoe betaalde hij het verbruik, in wiens gezelschap was hij, wat waren zijn activiteiten op café, wat was de bezettingsgraad, enz.?

Bij een bekentenis moet de verhoorder ook aandacht hebben voor de problematiek die aanleiding is geweest tot het plegen van het misdrijf.

Ten slotte kan de wedersamenstelling van de feiten duidelijk maken of de feiten wel gebeurd zijn zoals de verdachte ze bekende.

Of iemand valse bekentenissen aflegt is afhankelijk van zijn persoonlijkheid en vooral van de mate waarin hij vatbaar is voor suggesties. Wetenschappers onderscheiden drie soorten valse bekentenissen:

- een vrijwillige valse bekentenis waarbij een onschuldig persoon een valse bekentenis aflegt zonder druk van de verhoorders. De redenen hiervoor kunnen zijn het niet meer kunnen onderscheiden van fantasie en werkelijkheid, het beschermen van de werkelijke dader, de vrijwillige valse bekentenis als gevolg van een pathologische drang om bekend te worden, zelfs als die bekentenis straf impliceert;
- als gevolg van angst, druk of dwang uitgeoefend tijdens het verhoor. Onder druk van een onmiddellijke materiële winst, zoals toelating krijgen om naar huis te mogen gaan of het vermijden van een arrestatie, geeft de verhoorde het misdrijf toe;
- onder druk en suggestie van de verhoorder kan de verdachte uiteindelijk zelf geloven dat hij het misdrijf pleegde, zonder dat hij daar herinnering aan heeft. Suggestieve informatie kan herinneringen inderdaad flink vertroebelen.

Als een verhoorder rekening houdt met hogervermelde aanbevelingen betekent dit, naast de filters van ons rechtssysteem, een bijkomende filter en is de kans dat er in België ooit veroordelingen gebeuren op basis van valse bekentenissen te verwaarlozen. Ondertussen kijken we uit naar het eerste wetenschappelijk onderzoek of de eerste statistiek over veroordelingen in België alleen op basis van valse bekentenissen. Buitenlandse onderzoeken en statistieken, op basis van een ander rechts- en onderzoekssysteem, kun-

nen in de Belgische discussie absoluut niet als valabele argumentatie gebruikt worden.

Marc Bockstaele*

NEDERLANDS POLITIEBESTEL IN VERANDERING

De Nederlandse politieministers willen, zoals blijkt uit een aankondigingsbrief van 19 december 2008) de samenwerking en het gemeenschappelijk functioneren van de politiekorpsen verbeteren en dit op basis van een vernieuwde politiewet. Het vorige wetsvoorstel werd opgeschort om aan de regiokorpsen een kans te geven om zelfstandig een betere onderlinge samenwerking tot stand te brengen.

Zij willen de landelijke en bovenregionale samenwerking versterken en schaalvergroting realiseren. Een ander doel is afspraken met de korpsbeheerders te kunnen vastleggen over de basiskwaliteit van de politieorganisatie en de politiezorg.

Het kabinetsvoornemen richt zich niet zozeer op centralisatie van gezag en beheer, maar op een meer bestelmatig geregisseerde samenwerking tussen de regiokorpsen.

Het huidige korpsbeheerdersberaad krijgt de functie van landelijk besluitvorming- en afstemmingsorgaan. Het nieuwe korpsbeheerdersberaad krijgt een vrijgestelde voorzitter en de voorzitter van het college van procureurs-generaal neem er ook zitting in. Het legt verantwoording af aan beide politieministers, adviseert hen over landelijke prioriteiten en draagt zorg voor de uitvoering van daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma's. De beslissingen van deze korpsbeheerdersraad zijn bindend.

Ook de raad van hoofdcommissarissen wordt in de nieuwe politiewet opgenomen als raad van korpschefs, met het verschil dat hoofdcommissarissen dus nu ook korpschef moeten zijn, waardoor bijvoorbeeld de voorzitter van het College van bestuur van de politieacademie geen lid

* Licentiaat criminologie, hoofdcommissaris bij de federale gerechtelijke politie Gent, content manager van de cursussen verhoortechnieken in de Belgische politiescholen.

meer is. De raad van hoofdcommissarissen komt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de korpsbeheerdersraad en krijgt naast een adviserende rol (gevraagd of ongevraagd) ook tot taak om een gemeenschappelijk beleid op te stellen, op het gebied van taakuitvoering en beheer.

De hoofdcommissarissen zijn niet gelukkig met dit kabinetsvoornemen en zij vinden dat de politieministers bouwen aan een nationaal politie-model, hoewel deze ministers het tegendeel beweren. De raad van hoofdcommissarissen wijst er ook op dat gezag en beheer uit elkaar worden getrokken, voornamelijk door de komst van sturings- en bedrijfsvoeringstructuren op bovenregionaal en landelijk niveau.

Opvallend is dat de korpsbeheerders heel wat positiever zijn over deze plannen. In een persverklaring juichen zij de efficiëntieverbetering toe.

De korpsbeheerdersraad en de raad van korpschefs zullen ondersteuning en beleidsadvies krijgen van een nieuwe dienst concernstaf en bedrijfsvoering, die bestuurlijk zal vallen onder het korpsbeheerdersberaad. Het onderdeel dienst bedrijfsvoering zal fungeren als landelijke organisatie voor shared services, zoals personeel, informatie, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting. De ministers hopen hierdoor een efficiëncyslag te maken ondermeer door het inzetten van minder personeel voor hetzelfde werk.

De politieacademie wordt, samen met de dienst samenwerking politie Nederland (VTSPN) ondergebracht bij de nieuwe dienst concernstaf en bedrijfsvoering. De raad van hoofdcommissarissen is van oordeel dat de politieacademie een zelfstandige positie moet krijgen, direct onder de minister van binnenlandse zaken.

De politiebonden klagen er over dat het kabinetsvoornemen om de politiewet te wijzigen niet formeel een onderwerp van overleg is geweest in het centraal georganiseerd overleg politie.

De ministers zullen ongetwijfeld nog gesprekken voeren met de korpsbeheerders en met de

korpschefs en ook de parlementaire besprekingen zullen nog voldoende stof voor debat opleveren. Alleszins is de toon in de Nederlandse ministerraad gezet.

Willy Bruggeman*

* Professor Benelux universitair centrum, Voorzitter federale politieraad